

ΕΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΩΡΖ ΙΜΑΝ

ΟΙ ΔΟΔΟΦΟΝΟΙ ΤΗΣ ΒΕΡΑΣ

ΛΑΟΚΡΟΤΟΣ άνθρωπος αυτός ο Σοτνιαζώφ. Δεν ήταν περισσότερο από δεκατέντε χρόνων όταν μιάς τόν έφεραν, το 1914, ύστερα από τη μάχη του Λόζ, στο στρατόπεδο των Ζέλ, όπου ήθον αιχμάλωτος. Με τη στολή του εύελιδος, με το κοριτσίστικο πρόσωπό του και με την ψυχή και καθαρή φωνή του, έμοιαζε με παιδί που είχε μεταμορφωθεί σε στρατιώτη! 'Η άφριζε τον στο στρατόπεδο θεωρήθηκε ως ένα εξαιρετικό γεγονός. 'Ο άρχιφύλακας μας, ο 'Ουστρεστ φόν Τένιμποργκ, φρεντολάφησε με ισορροπία για την άποιά του Τσάφου να στείλει στον πολέμο μικρά παιδιά, ή κορά που είχε την καντίνα έλαγε δεξιά κι' άριστερα ότι θα τον... 'Ισοθετούσε κι' οι γέροιο αξιωματικοί του γαλλικού στρατού θύλησαν ν' άπαρηθούν για χάρη του το γάιο του κοριτσιού και την τελευταία πλάκα της σοκολάτας τους. 'Εκείνος όμως βράιτε στο διάβολο το γάιο, την σοκολάτα και την κορά της καντίνας κι' άρχισε να μεθοκοπάη με βότσα, σαν μουζέκος!...

Πέρασαν έτσι τρία χρόνια κι' όμως έβιασε άκόμη αιχμάλωτοι στη Ζέλ... 'Ο Σοτνιαζώφ είχε μεγαλώσει τόση, ή φωνή του είχε δραχμιστεί κι' ή στολή του τόν έσηγγε στις άμασάλες. Το κοριτσίστικο πρόσωπό του ύστόσο δεν είχε αλλάξει, κι' έβεις από συνήθεια τόν θεωρούσαμε άκόμη σαν ένα μικρό παιδί. 'Ενα βράδυ τού Νοεμβρίου 1917, τόν είδα να κλαίη στη γωνιά μιάς παράγκας. Σαφιασμένος πήγα λοιπόν κοντά του και τόν ρώτησα:

— Τι έχεις, μικρούλη Σοτνιαζώφ; Μήπως δεν σου έγραψε ή μαμά σου...;

'Εκείνος γρύισε το κεφάλι, μ' εκύτταζε σοβαρά κι' έπειτα σηκώνοντας τους ώμους του, μου άπάντησε:

— Βιάζα!... Δεν καταλαβαίνεις λοιπόν ότι οι μπλοσέβικοι θα χαντακώσουν τη Ρωσία; Δεν έμα'ες ότι έγινε επανάσταση;...

Και τότε, για πρώτη φορά, κατάλαβα ότι είχε γίνει άνδρας παιδί ο μικρούλης Σοτνιαζώφ.

***

'Εδώ και λίγο καιρό τόν ξαναβρήκα στο Παρίσι. Δεν έβρισκόν τόν γνώρισα άπό τόν γνάρισα από τα μάτια του, εκείνα τα φωτεινά μάτια του που είχαν πάντα ένα καθαρό παιδικό δέλεμα. Φορούσε μιά παλιά στολή σωφέρ και καμπουρίαζε σαν να είχε γεράσει. Το πρόσωπό του είχε μιά νεκρική χλωμάδα. Τέτοιο χρώμα έχουν εκείνοι που πεθάνουν άπό την πείνα... Δεν έδειξε καμιά ανησυχία για την ανώνησή μας ύστερα από τόσα χρόνια και στην άοχη μου μίλησε με μασημένα λόγια.

'Ηταν φανερό πως κάτι τόν βασάνιζε, δίχως άλλο. Κάποιος καιμύς τόν έβλωνε κοιφρά. Γι' αυτό δεν τόν έννοιαζε ούτε για τη φτώχεια του... Δεν έδωσε λοιπόν καμιά σημασία στην προθυμία μου να τόν βοηθήσω και μου φάνετα ότι θα ήθελε να με πη πάλι «βιάζας, όπως άλλοτε!». Τα μάτια του όμως είχαν γεμίσει δάκρυα κι' όταν τόν πήρα μαζί μου σ' ένα μπάρο για να ποιμε ένα ποτό, μ' άνοιξε την καρδιά του και μου διηγήθηκε την τραγική του ιστορία. 'Από τότε άναρωτήθηκα πολλές φορές, άν το θάρος κι' ο ήρωϊσμός δεν είναι ένα είδος τρέλλας κι' άν όλα τα έγκλήματα, τα πιο τρομακτικά, δεν γίνονται με την ιδέα ότι εκπληρώνεται κάποιος καθήκον... 'Ακούστε την ιστορία του:

'Ο Σοτνιαζώφ μέσα στη μαύρη δυστυχία του, γνώρισε ένα βράδυ στο Παρίσι μιά συμπατριώτισσά του. Την έλεγαν Βέρα 'Αντόνοβιτς. Την είχε βρη να κάθεται στον γαλασμένο τοίχο ενός σπιτιού κάτω από ένα πελώριο δένδρο κοντά στο δάσος της Βουλώνης. 'Η Βέρα είχε έναν αδελφό, τόν Σέργιο 'Αντόνοβιτς, που δεν σιλλογιζόταν τη δυστυχία του, μόνο έβλαψε κάθε τόσο με μικρά δάκρυα για την καταστροφή της 'Αγίας Ρωσίας... Με δυό

λόγια ταίριαζαν κι' οι τρεις τους, γιατί ήταν παιδιά Ρώσων εύγενών και γιατί από το πρώτο ως το βραδί έβανον τρυφές προσευχές για τη θριαμβευτική επιστροφή του Τσάρου! 'Πίστευαν σ' αυτή την αταξιάτη και περιμεναι μοιρολατρικά έκτεινη τη μεγάλη ήμερα... Μιά δεν θα έβανον τη ζωή τους μιά σωστή τραγωδία, άν δεν είχαν μέσα τους τόν δαίμονα της πολιτικής. Μιά τρέλλια, μιά ανεύρηγη τρέλλια, τους παρακάλει τότε ν' ανακατεθούν σε μιά μυστική οργάνωση, ν' άφηρήσουν κάθε κίνδυνο και να θελήσουν να μύουν τα μυστικά των κατασκόπων της Γκεκετού, που παρακολούθουσαν άρριστα όλους τους Ρώσους πρόσφυγες στο Παρίσι...

Έβριτε ότι δεν ασπιθάνται διόλου σ' αυτές τις μυστικές οργάνώσεις. Μιά ήμερα λοιπόν θεόθηκαν κι' οι τρεις τους ανάμεσα στους εκόζικους, ανάμεσα στους έχθρους τους, που ήταν έτοιμοι να κάνουν τα πιο άποτροπίατα έργα για να φτιάσουν τα μυστικά τους. 'Εκavian τους φίλους τόν αποσειβίζον για να μπωρουν να μάθουν τα μυστικά τους. 'Η παραμικρή όμως ιδωνία, το παραμικρό λάθος μωρφοσε να τους καταστέρη. Μιά ήταν κι' οι τρεις τους άποφασισμένοι να θυσιάσουν τη ζωή τους και γι' αυτό δεν έποχορούσαν μπροστά στον κίνδυνο.

'Ο Σοτνιαζώφ έλάτρευε την Βέρα και, κάθε βράδυ, πήγαινε και την έβρισε από το φουαζό καπισε που έφοραζόταν ως χορεύτρια. 'Εκavian μιά ρωμανικούς περιπάτους, άργα, τα μεσάνυχτα, στις άγδες του Σηρονάνα και τέλος καθόntonαν στον μικρό γίπο που είχε πίσω από τη μητροπόη της Παναγίας κι' έκavian όνειρα εύτυχίας για το μέλλον τους. 'Η μεγάλη άγάπη τους τού έβλωνε και δεν τους άφανε να βλέτουν την τραγική τους δυστυχία και τους κινδύνους που διάτρεχαν κάθε στιγμή. 'Ο Σοτνιαζώφ άγαπούσε την Βέρα με τόν βαλί μυστικισμό τόν Ρώσων κι' έκανε την προσευχή του μπροστά στη φωτογραφία της, σαν να ήταν το είκόνημα της Παναγίας! 'Η Βέρα ήταν γι' αυτόν ή μοναδική έλπίδα του στον κόσμο κι' ένας παραμυθένιος θησαυρός, που τόν έκανε να τρένη κάθε στιγμή μίπως τόν θάσει...

'Ο Σοτνιαζώφ ήταν έτοιμος να θυσιάση τη ζωή του, σαν ήρωας, για την άγάπη του, με την ίδια τρέλλια και με το ίδιο θάρρος που θα θυσιάζονταν και για την πατρίδα του...

Μιά ήμερα όμως ξεόπισε άξαφνα το δράμα... Κανείς δεν το είχε προαθανθή και κανείς δεν το είχε προβλέψει. 'Υστερα από την δολοφονία του έπιτροπου Μπελαζίν από τους Ρώσους πρόσφυγες του Παρισίου, οι εκόζικους της μυστικής οργάνωσης τους ύποψιάσθηκαν ως κατάσκοποι την Βέρα! Ποιος την είχε καταγγείλει; Τι είχε κάνει άραγε ή όμορφη χορεύτρια; 'Ο «πίντροφορ» Κριστόφ την είχε δηλί λίγες μέρες πριν από τη δολοφονία να λην σακιάνα μαζί με τόν πρίγκηπα Θεοδώροβιτς. Έναν άπ' τους δολοφόνους τού Μπελαζίν! Αυτό λοιπόν ήταν άφορτό για να θεωρηθή ή Βέρα ως κατάσκοπος. Το καθήκον της ήταν ν' αναφέρει άμέσως την ίδια νύκτα, στους εκόζικους, τι είχε μάθει από τόν πρίγκηπα Θεοδώροβιτς, κι' όμως εκείνη το είχε κοιφεί, με την έλπίδα ότι δεν θα το μάθαινε κανείς...

'Ηταν αλήθεια άραγε αυτή ή κατηγορία; 'Ο Σέργιο, ο αδελφός της, με δάκρυα στα μάτια εξοικολογήθηκε στον Σοτνιαζώφ ότι αυτός είχε πη στην Βέρα να εμαρέρηφ τόν πρίγκηπα Θεοδώροβιτς, για να μάθη τότε θα δολοφονούσαν έναν άπ' τους άπονονδες έχθρους τους, τόν σκληροφάκοδο έπιτροπο Μπελαζίν που ήταν ο φόβος κι' ο τρόμος τόν Ρώσων έξορίστων. Τώρα παιά λοιπόν δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτα... 'Αν ή Βέρα δεν μπορούσε να σωθή μονάχη της, ήταν χαμένη. Οι εκόζικους δεν ίσοφιάσθηκαν διόλου τόν Σοτνιαζώφ και τόν 'Αντόνοβιτς, γιατί τους θεωρούσαν ως τους πιο άφοσοκίμενους και τους πιο πιστούς συντρόφους τους. Τη Βέρα όμως την επρόσεξαν από τη πρώτη στιγμή, γιατί ήξσαν πόσο άστατες και πόσο επικίνδυνες ήνε ή γυναίκες. 'Η καταγγελία λοιπόν ήταν κατηγορηματική. 'Η Βέρα κατασκότευε τη μυστική οργάνωση τους. Έχει φίλιες με τους Ρώσους έξορίστους κι' ήξερε δίχως άλλο ότι

Την είχε βρη να κάθεται στον γαλασμένο τοίχο...

είχαν αποφασίσει να δολοφονήσουν τον ελίτρουλο Μπαλαζάν. Η προφύλαξη της έλασσε να είναι παραδειγματική! Θα περνούσε από το επαναστατικό δικαστήριο...

Λέν ξέρον άν ήχετε κιαμιά ίδια πώς γίνονται αυτές ή δίκες. Είνε αλάες, πρσίχτες, τρσίχτες. Η επαναστατική επιτροπή συνεδράζει, έξετάζει την υπόθεση, την σίχτηι, άκούει τις κατηγορίες καί τις αντί-έξετες γνώσεις. Μιά ώρα το πολύ φάσκει για μια τέτοια δίση. Έπειτα κηρύττον σηκώνοντας τά χέρια τους ψηλά κ' αποφασίζεται κ' αυτό τον τρόπο ή τύχη του κατηγορουμένου από την πλειοψηφία. Λέν υπάρχουν ήμετερα. Άποφασίζεται άμέσως ή άθώωση ή ή καταδίκη σε θάνατο του κατηγορουμένου...

Όταν λοιπόν συνεδρήσει το επαναστατικό δικαστήριο της μυστικής οργάνωσης για να δικάσει την Βέρα, ο Σοτνιακόφ κ' ο Σέργιος Άντονόβιτς άκουσαν, αναταραζόμενος από τη φρίκη τους, το κατηγορητήριο. "Αν ήταν αυτοί στη θέση της Βέρας δεν θα τους έννοιάζε... Θ' αντίκριζαν τον θάνατο με περιπόνησι καί θα πθαναν σαν ήρωες... Μά δεν έπρόζετο γι' αυτούς. Οι «κόζνικνο» εδίκιζαν μονάχα την Βέρα. Κι' από μια σκληρή κ' άδυσόλητη μοίρα ή τύχη της θρσίχτοσαν στά χέρια του άδελφού της καί του έρωστού της. Μα οι δύο ψήφοι τους θα μπορούσαν να την σώσουν; "Όχι, γιατί αυτές ή δύο ψήφοι ενός της Βέρας θα έπρόδιδαν άμέσως τους πραγματικούς σπολιού του Άντονόβιτς καί του Σοτνιακόφ. Οι «κόζνικνο» θα καταλάβαιναν ότι ήταν κ' αυτοί κατάσκοποι! Βέβαια κ' οι δύο τους είχαν την μοναδική επιθυμία να σώσουν την Βέρα ή να πθάνουν μαζί της, να πθάν από την Βέρα, να πθάν από την Βέρα, δεν ήταν πιο ίσρη ή ιδέα τους, ή άποστολή τους για την σωτηρία της Άγίας Ρωσίας;

Ο «βισαγγελέης» είχε τελειώσει το κατηγορητήριο του. Ο πρόεδρος του επαναστατικού δικαστηρίου ζήτησε: τώρα να έξοδη ή άπόφαση. Η φωνή του άντηχόσε πενήματα μέσα στη νεκρή, σιωπή.

Για την άθώωση της Βέρας Άντονόβιτς, σηκόσσε τά χέρια! έπρόζετο άργά.

Ο Σέργιος κ' ο Σοτνιακόφ κινήθησαν κωφά στά μάτια κ' άπέκριναν άδύνητοι. Μά καί κανείς άλλος δεν σηκόσσε το χέρι του.

— Για την καταδίκη της σε θάνατο! έλεε πάλι ο πρόεδρος.

Τό ένα ύστερ' από τ' άλλο σηκόσθησαν τά χέρια όλων των μελών. Ο πρόεδρος τά μέτωσε κ' έπειτα άξέδωσε την άπόφαση.

Η Βέρα Άντονόβιτς καταδικάζεται πικρή-κει σε θάνατο ως κατάσκοπος!...

Υστερα από μια ώρα, σ' ένα ισόγειο της οδού Γλυσκόφ, ή όμοση Βέρα έδοξοφονήτο από άνδρωτα από τους «κόζνικνο».

Τό ίδιο βράδι λοιπόν είχε σηκάνησει στο δρόμο τον Σοτνιακόφ. Γι' αυτό είχε έκεινη τη νεκρή γλοκίδα στο πρόσωπο καί γι' αυτό δεν τον ένδιέφευε τίποτ' άλλο παρ'α μονάχα ή τρελλή χήμαρά του: ή σωτηρία της Άγίας Ρωσίας από τους μολοσκόβιτους...

ZORP IMAN

ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

ΓΝΩΜΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΤΟΥ JOSEPH ROUX

- Ο Θεός έσπιμωλεύσθη το νού του για να δημιουργήση τον άνδρω καί την καρδιά του για να δημιουργήση την γυναίκα.
- "Όποιος ή βροχή κ' ο ήλιος κατά την άνοιξη, έτσι τά γέλια καί τά δάκρυα κατά την παιδική ήλιεα φανερώνονται μαζί.
- Ένας γέρος κ' ένας νέος περπατούσαν κάποτε μαζί. Ο νέος έλεγε η' ένδοξοισιάς:
- «Όρμιά είναι τά πλούτη, ή διασκεδάσεις, ή δόξα, ο έρωτας!»
- Τη στιγμή έκεινη φουούσε δυνατός άέρας. Ο γέρος άνοιξε το χέρι του κ' ύστερα τόλξεσε πάλι.
- «Τι κάνεις έτσι!» τον ρώτησε ο νέος.
- «Προσπαθώ να πιάσω έκεινα πού ζητάς», απάντησε χαμογελώντας ο γέρος.
- Δίγοι είν' εκείνοι πού αγαπούν πολύ, πολλοί είν' εκείνοι πού αγαπούν λίγο.
- Έάν ο φίλος σου έχει αδύνατο χαρακτήρα συγχώρησέ τον, άν θημόνε ενόλοα ήδόμενέ τον, άν είν' άδικος μόν τον κρίνεις άσθηγά, άν είν' άπιστος λησιμόνητα μόν.
- Υπόχρον άνδρωστοι, οι όποιοι αγαπούν τά πάντα, κ' άλλοι, οι όποιοι δεν αγαπούν τίποτε. Δεν αγαπώ ούτε τους πρώτους ούτε τους δεύτερους.
- Η καρδιά του ανθρώπου είναι μια λύρα με έφτά χορδές: Έξη χορδές για τη λύπη καί μια για τη χαρά, ή όποία όμως ήχει σπανίως.

ΞΕΝΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΠΩΣ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΜΕΝΕΞΕΔΕΣ

(Του ARMAND SILVESTRE)

Σε πολύ μακρινούς χρόνους μερικοί Ένδοί έξόριστοι άφου πέρασαν οστρηές καί θάλασσες, ήρθαν να ζητήσουν άσυλο στη Σικελία.

Η γλώσσα του κλίματος κ' ή άγνήτης των ήρθαν πού έπαραιτούσαν στη μεσοβόλο αυτή γωνιά του κόσμου, ή γαλιανή σπία των έλαιων καί του κίματος το ποικηλοφροσμο, ήσαν για την ψυχή των βασανισμένων έξόριστων θάλασμο παρηγοριά καί χαμογέλο έλλάδος. Η παρθένος των Ένδων, πού είχαν άκολουθήσει τους δικούς τον στον σκληρό της έξορίας δρόμο, βρήκαν τόρα κ' αυτές την παλιά χαρά καί ξεγνοιασιά τους. Άγνές σαν τις νύμφες της Άστειμίδος, μα όχι καί άγρες σαν έκείνες περιέμεναν στα περιβόλια καί στις άκρογιαλιές με ύπερφορμάρια το θρησκευτικό κάλλος των.

Με την άλλαγή του κλίματος το χορσκότινο ρούμα της σαρκός των είχε πάρει τόρα την άκτινοβολία του καθαρού άσμου καί τά σκοτεινά κελιά των τις χροσές ανταύγειες των έλληνικών δύσεων. Τά μάτια των, προσηλωμένα πάντοτε στο άήρισμένο κίμα, είχαν πάρει το ρούμα των γαλάσιων μενεξέδων, πού στο βασίλειό του σαρπάρει ο ήλιος έπάνο στη θάλασσα.

Καί ήσαν ή παρθένες αυτές ή τυχή καί το κούχημα της φιλόξενης γης, ή όποία είχε σιάσει την όμορφιά τους κάτω απ' τα άνθισμένα κλαδιά των αιονοβίου δένδρων της.

Αλ' όλα τά έλληνικά μέρη, μα πού πάντων από την Άττική, τα δοξασμένα χωρά των τεχνών καί των έπιστημών, τρέχαν οι φιλόσοφοι κ' οι μεγάλοι άνδρες γιά να θιασάσαν τις όμορφες κ' άγνές ηγεσιολογίες.

Μά είτε από την Έλλάδα έρχόντουσαν οι περίηγοι, είτε από τις ξένες γώνες, κανείς δεν τόλμησε ποτέ να πη μια λέξη άσχημη στις όμορφες παρθένες καί να μολύνη την άθωότητά τους.

Κι' ή γαλιανότες κόρες ζούσαν εϋτυχισμένες, έννοιόσσε σαν παιδάκια, χωρίς να ξέρον τί θα πη κτύχη καί, το πιο παράξενο, χωρίς να έχουν ίδια από τά βάσανα καί τους καίτους του έρωτος.

Η Άφροδίτη όμως, ή θεά του Έρωτος, ή θαύλισσα καί κρησάχος όλων του κόσμου, έμαθε την ύπαρξη αυτής της γούλης, πού καταφρονούσε τους νόμους της, πού δεν έβιαζε λιβανοτό στα άγάμιατά της καί θύμωσε τρούερα. Άμέσως πέταξε στον Όλυμπο, βρήκε τον Ποσειδόνα καί έπελαλέσθη την βοήθειά του για να τιμωρήση τους άσεβεις. Κι' ο Θεός της θαλάσσης, στον όποιον ή Άφροδίτη είχε χαρίσει την όμορφότερη Σειφίνα, δείχτηκε προθυμώτατος να βοηθήση την θεά του Έρωτος στην έδίκισή της. Άμέσως τά νεύη πύκνωσαν βαρεία στον ούρανο κ' οι κρησώτοι άρχισαν να πέφτουν άπαινοτοί. Τρούερα καταγίδα είχε ξεστάσει στο μεγάλο νησι της Σικελίας. Τά κίματα τεράστια σαν βουνα καταπλημμύριζαν τη γη καί σάφαιναν κάθε ίχνος ζωής. Κι' όταν πάλι ή τρούερη καταστροφή είχε συντέλεσθη, ένα χαμογέλο ίκανοτήησως άνίεσε στα κίμανα χείλη της ένδικωτρας Θεάς.

Δέν είχε άποσείνει πειά στο όραίο νησι ψυχή ζωντανή. Όλη ή κατάλητη χώρα είχε μεταβλήθ' σε μια μεγάλη έρημο κ' ή όράτες κ' ύπερήφανες παρθένες δεν ζούνε πια, παρ'α μονάχα στην άνάνηψη των φιλοσόφων καί των μεγάλων άνδρων, πού είχαν πάει να θιασάσαν τα νεύτα τους.

Όσοσο κούτι απ' όλα αυτά είχε ξεφύγει από την ένδικωτική όργη της Θεάς. Γιατί την πρώτη άνοιξη, μετά την καταστροφή, άνδισαν κούτι παρ'άξια λουλοδάκια, πούχαν να ρούμα των ματιών των παρθένων καί σκόρπριζαν ένα άρωμα τόσο λεπτό καί άγνό πού έλεγες πως θγάνει από το βουά κάτωας θεότητας. Έμοιαζον με γαλιανά μάτια πού ζητάζονε παρ'άξια τον ούρανο καί άναγοφούντα γιατί να έπάρζον. Καί τά λουλοδία αυτά ήσαν οι μενεξέδες.

ΑΝΕΚΔΟΤΑΚΙΑ ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΟΤΑΝ ΓΙΑ ΤΗ ΝΙΚΗ!

Ο Γάλλος στρατηγός Λε Μυδόν, όταν πολεμούσε στην Ίταλία, έστειλε ένα γράμμα στον Λουδοβίκο 14ον, με το όποιον του ήχούσε ένισχύσεις. «Έχωμπε, έρωρας, άνάγκην 10.000 άνδρων για να νικήσωμε...»

Τό γράμμα αυτό το παρέδωσε στον Τερόν, τον έπιμελητή του στρατού, για να το σφραγήση καί να φροντίση για την άποστολή του. Αυτός όμως πθάν το στείλει, έπερσέθεσε μετά τις λέξεις «10.000 άνδρων» καί τη φράση: «καί ένός στρατηγού», έχον υπ' όψην την άνικανότητα του Μυδόν.

